

**Záměr
na vyhlášení zvláště chráněného území**

**ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
o ochraně přírody a krajiny v platném znění
a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb.**

**Přírodní památka
Štarkov**

1 Název zvláště chráněného území:

Štarkov

2 Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území:

přírodní památka – dále jen „PP“ (ve smyslu § 36 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění – dále jen „zákon“)

3 Předměty ochrany a jejich popis:

3.1 Souhrnná charakteristika předmětů ochrany:

Geomorfologicky význačný skalní útvar typu vrcholové skalní hradby s okolními balvanitými sutěmi, ekosystémy skal a drolin a přilehlými lesními ekosystémy bučin.

3.2 Popis předmětů ochrany

A. ekosystémy

Ekosystém	Podíl plochy v ZCHÚ (%)	Popis ekosystému
L5.1 Květnaté bučiny	28	<p>Kolem skal jsou na živinami bohatších stanovištích zachovány starší porosty květnatých bučin svazu <i>Fagion sylvaticae</i> odpovídající asociaci <i>Mercuriali perennis-Fagetum sylvaticae</i>. Ve stromovém patře převažuje buk lesní (<i>Fagus sylvatica</i>), přimíšen je javor klen (<i>Acer pseudoplatanus</i>) a ojediněle i jedle bělokorá (<i>Abies alba</i>).</p> <p>V druhově chudším lesním podrostu na humusem obohacených místech dominuje svízele vonný (<i>Galium odoratum</i>) a bažanka vytrvalá (<i>Mercurialis perennis</i>) nebo bukovník kapradovitý (<i>Gymnocarpium dryopteris</i>), doprovázejí je běžnější mezofyty a některé nitrofilní druhy, např. kapraď samec (<i>Dryopteris filix-mas</i>), papratka samičí (<i>Athyrium filix-femina</i>), kostřava lesní (<i>Festuca altissima</i>), violka lesní (<i>Viola reichenbachiana</i>), pitulník horský (<i>Galeobdolon montanum</i>), kakost smrdutý (<i>Geranium robertianum</i>), starček vejčitý (<i>Senecio ovatus</i>) či vrbka úzkolistá (<i>Epilobium angustifolium</i>).</p> <p>V prosvětlených částech zmlazují dřeviny stromového patra, místy obohacené o porosty keřů, vegetace pasek a lesních světlin, např. bez hroznatý (<i>Sambucus racemosa</i>), ostružiník maliník (<i>Rubus idaeus</i>) nebo vrba jíva (<i>Salix caprea</i>).</p> <p>Starší bukové porosty jsou významným hnízdištěm dutinových druhů ptáků např. holub doupňák (<i>Columba oenas</i>), kulíšek nejmenší (<i>Glaucidium passerinum</i>), sýc rousný (<i>Aegolius funereus</i>), žluna šedá (<i>Picus canus</i>) ..</p>

Ekosystém	Podíl plochy v ZCHÚ (%)	Popis ekosystému
S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin	5	<p>Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin na lokalitě odpovídá svazu <i>Asplenion septentrionalis</i>. Na mnoha stinných a polostinných skalních teráskách jsou vyvinuty, většinou maloplošně, porosty s dominantním osladičem obecným (<i>Polypodium vulgare</i>). Z dalších druhů doprovázejí tuto dominantní kapradinu např. sleziník červený (<i>Asplenium trichomanes</i>), puchýřník křehký (<i>Cystopteris fragilis</i>), kapraď samec (<i>Dryopteris filix-mas</i>), rozchodník velký (<i>Hylotelephium maximum</i>) a lipnice hajní (<i>Poa nemoralis</i>). Zajímavý je výskyt lopuštíku skloněného (<i>Hackelia deflexa</i>).</p> <p>Velké pokryvnosti dosahují mechorosty rostoucí přímo jak na povrchu skal a balvanů, tak v místech akumulace humusu. Z běžnějších druhů se hojně vyskytuje rokyt cypřišový (<i>Hypnum cupressiforme</i>), dvouhrotec chvostnatý (<i>Dicranum scoparium</i>), širožebřec dlouholistý (<i>Paraleucobryum longifolium</i>) či ploník ztenčený (<i>Polytrichastrum formosum</i>), z charakteristických druhů nechybí děrkavka Hartmanova (<i>Grimmia hartmanii</i>), těhovec bezžebřý (<i>Hedwigia ciliata</i>) nebo paprutka nicí (<i>Pohlia nutans</i>). Druhovú skladbu mechorostů je díky použití vápnité malty na zdech hradu bohatší. Z vápnomilných druhů zde roste např. klenice načervenalá (<i>Bryoerythrophyllum recurvirostrum</i>), hájovka Vaucherova (<i>Cirriphyllum tommasinii</i>) a čepičatka točivá (<i>Encalypta streptocarpa</i>).</p>

B. útvary neživé přírody

Útvar	Geologická charakteristika	Popis útvaru
Štarkov	hrubozrnné metagranity svrateckého krystalinika	Věžovité skalní bloky s výškou až 20 m oddělené dvěma úzkými soutěskami. Na skalách se nacházejí zbytky středověkého hradu z konce 14. století. Pod skalami je vyvinut balvanový proud o rozměrech 70 × 20 m.

4 Cíl ochrany:

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany
L5.1 Květnaté bučiny	květnaté bučiny přírodě blízké struktury s dostatečným podílem mrtvé dřevní hmoty
S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin	zachování ekosystému na částečně exponovaných skalních útvarech a sutích

B. útvary neživé přírody

útvar	cíl ochrany
Štarkov	zachování částečně exponovaných skalních útvarů

5 Základní ochranné podmínky:

Základní ochranné podmínky přírodních památek jsou stanoveny v § 36 odst. 2 zákona.

6 Návrh bližších ochranných podmínek přírodní památky:

V souladu s ustanovením § 36 odst. 1 zákona se navrhuje, aby na území nově navržené přírodní památky bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- a) přikrmovat a vnadit zvěř a zřizovat myslivecká zařízení s výjimkou jednoduchých posedů,
- b) provádět těžební a výchovné práce v lesních porostech v období od 1. 1. do 30. 6., s výjimkou těžeb nahodilých,
- c) provozovat horolezeckou činnost a vstupovat na skály mimo turistickou stezku v období od 1. 1. do 30. 6.,
- d) provádět značení horolezeckých terénů nebo umisťování horolezeckých zařízení včetně osazování trvalých jisticích prostředků,
- e) upravovat povrch pozemních komunikací,
- f) provádět průzkumy živé i neživé přírody spojené s odebráním vzorků, sběrem materiálu nebo odchyty živočichů, pokud nejsou prováděné nebo zadávané příslušným orgánem ochrany přírody,
- g) pořádat hromadné sportovní, turistické a jiné akce.

7 Vymezení ochranného pásma:

Vyhlášení ochranného pásma není navrhováno. K zabezpečení zvláště chráněného území před rušivými vlivy je v souladu s § 37 odst. 1 dostačující ochranné pásmo ze zákona, tzn. ochranné pásmo bude tvořit 50 m široký pás od hranice přírodní památky.

8 Územně správní zařazení území:

- kraj: Vysočina
- okres: Žďár nad Sázavou
- obec s rozšířenou působností: Nové Město na Moravě
- obec s pověřeným obecním úřadem: Nové Město na Moravě
- obec: Nový Jimramov
- katastrální území: Nový Jimramov

9 Parcelní vymezení pozemků dotčených záměrem na vyhlášení přírodní památky a jejího ochranného pásma:

9.1 Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 707597 Nový Jimramov

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
292/11	lesní pozemek		66 924	66 924
Celkem				66 924

9.2 Ochranné pásmo přírodní památky:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Katastrální území: 707597 Nový Jimramov

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)
292/1	lesní pozemek		1 170 019

10 Předpokládaná výměra zvláště chráněného území a jeho ochranného pásma:

- Přírodní památka: 6,692 4 ha
- Ochranné pásmo: 6,365 3 ha*

** výměra ochranného pásma byla stanovena v GIS*

11 Odůvodnění záměru:

11.1 Historie ochrany území:

Po zřízení chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy v roce 1970 byla ochrana území realizována jeho vyhlášením v kategorii chráněný přírodní výtvar vyhláškou ONV Žďár nad Sázavou ze dne 14. 4. 1988. Podle § 90 odst. 8 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny bylo území převedeno do kategorie přírodní památka a nařízením Správy CHKO Žďárské vrchy č. 4/2004 ze dne 21. 6. 2004 byla provedena novela vyhlášky s úpravou bližších ochranných podmínek přírodní památky. Podle plánů péče zpracovaných Správou CHKO Žďárské vrchy bylo usměrňováno lesnické obhospodařování lesního porostu v území.

11.2 Hlavní důvody zpracování záměru na vyhlášení PP:

Území je nově vyhlášováno podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny za účelem úpravy bližších ochranných podmínek a předmětů ochrany skalních MZCHÚ a sjednocení podoby vyhlášovacích předpisů. Bližší ochranné podmínky jsou definovány s ohledem na zefektivnění péče o předměty ochrany.

11.3 K názvu zvláště chráněného území

Zůstává zachován stávající název památky odvozený od historického a běžně užívaného názvu skalních útvarů na jejím území.

11.4 Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území

Předmětem ochrany je přírodní útvar menší rozlohy a navazující ekosystémy, které jsou ale významnou měrou ovlivněny činností člověka. Z těchto důvodů se území zařazuje do kategorie přírodní památka. Stávající kategorie ochrany na lokalitě tak bude zachována.

11.5 K předmětům ochrany:

Předměty ochrany jsou vymezeny tak, aby obsáhly přírodní hodnoty území nově navržené přírodní památky v celém jejím rozsahu.

11.6 K cílům ochrany:

Cíle ochrany jsou formulovány s ohledem na zachování či zlepšení stavu přírodního prostředí lokality.

11.7 K návrhu bližších ochranných podmínek:

Bližší ochranné podmínky přírodní památky jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou zcela ošetřeny základními ochrannými podmínkami přírodní památky nebo základními a bližšími ochrannými podmínkami chráněné krajinné oblasti a mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

11.8 K jednotlivým bližším ochranným podmínkám na území přírodní památky:

ad a) přikrmovat a vnaďit zvěř a zřizovat myslivecká zařízení s výjimkou jednoduchých posedů

Lokální zvýšení koncentrace zvěře v důsledku zřizování mysliveckých zařízení sloužících k přikrmování a vnaďení zvěře může mít za následek výrazné změny přírodních podmínek. Dochází mimo jiné k poškozování vegetace (okus, ohryz, loupání, sešlap) a eutrofizaci. Ke zvyšování obsahu dusíku a fosforu v půdě či rozšiřování plevelů a nepůvodních druhů rostlin pak dochází samotným vnaďením či přikrmováním.

ad b) provádět těžební a výchovné zásahy na lesních pozemcích v období od 1. 1. do 30. 6. s výjimkou těžeb nahodilých

Přírodní památka je hnízdištěm řady druhů ptáků, včetně druhů zvláště chráněných či ohrožených. Těžební a výchovné zásahy, které nejsou legislativně nijak časově omezeny, jsou významnou rušivou činností a hnízdní možnosti některých druhů ptactva limituje, proto je vhodné je provádět mimo stanovenou dobu. V případě těžeb nahodilých se přihlíží k zájmu ochrany přírody na zachování lesního prostředí, k čemuž může přispět včasné vyhledání a zpracování aktivní kůrovcové hmoty, a k potřebě zajistit bezpečnost pro návštěvnickou veřejnost.

ad c) provozovat horolezeckou činnost a vstupovat na skály mimo turistickou stezku v období od 1. 1. do 30. 6.

Horolezecké využití skalních útvarů, popř. vstup veřejnosti bez použití horolezecké techniky, v tomto období ohrožuje společenstva předmětu ochrany a limituje hnízdní možnosti některých druhů ptactva.

ad d) provádět značení horolezeckých terénů nebo umisťování horolezeckých zařízení včetně osazování trvalých jisticích prostředků

Tyto činnosti vedou k poškozování a nežádoucím změnám povrchu skal a skalní vegetace.

ad e) upravovat povrch pozemních komunikací

Pohyb těžké techniky nebo úpravy provedené v nevhodnou dobu či nevhodnou technologií mohou způsobit nevratné změny přírodních podmínek nebo poškození populací druhů, které se na území přírodní památky vyskytují.

ad f) provádět průzkumy živé i neživé přírody spojené s odebráním vzorků, sběrem materiálu nebo odchvy živočichů, pokud nejsou prováděné nebo zadávané příslušným orgánem ochrany přírody,

Průzkumné práce ve zvláště chráněném území, zejména ty invazivní, je nutné koordinovat tak, aby nebyly ohroženy předměty ochrany. Výsledky mají být poskytnuté orgánu ochrany přírody, který vede přehled veškerých vědeckých poznatků týkajících se zvláště chráněného území.

ad g) pořádat hromadné sportovní, turistické a jiné akce

Lokality výskytu některých společenstev tvořících předmět ochrany přírodní památky mohou intenzivním pohybem osob při hromadné sportovní, turistické a jiné veřejné akci vážně poškozeny nebo zcela zničeny.

11.9 K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Navržená hranice přírodní památky respektuje hranice parcel, oproti předchozímu vyhlášení se nemění.

11.10 K vymezení hranic ochranného pásma zvláště chráněného území

Ochranné pásmo se nevyhlašuje, k zajištění zabezpečení území před rušivými vlivy z okolí je dostatečné padesátimetrové ochranné pásmo dle ustanovení § 37 písm. 1 zákona.

Přílohy:

- Orientační mapa PP Štarkov
- Zákres hranice PP Štarkov